

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

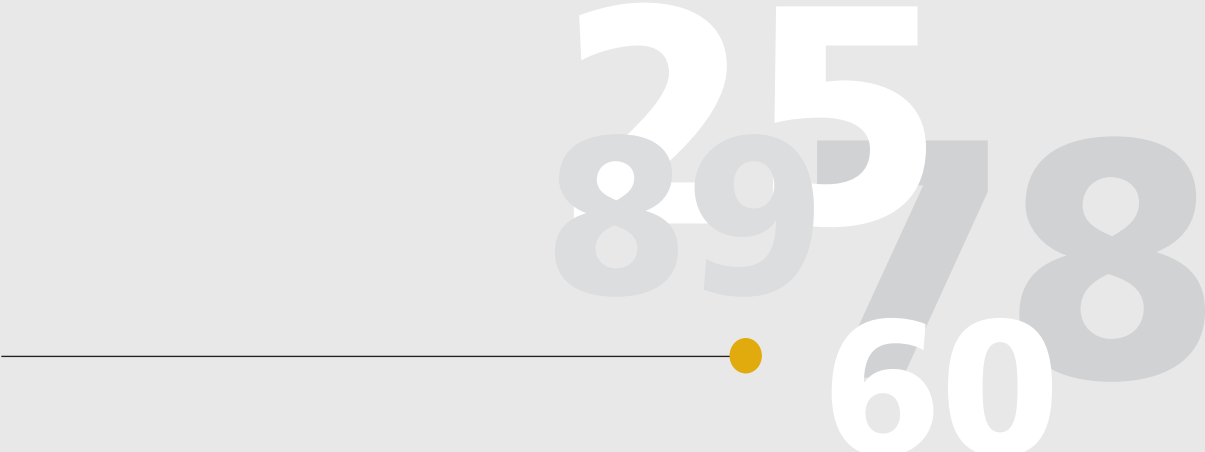

Dette er
Statistisk sentralbyrå
– statistikk og analyser til nytte
for samfunnet

25
78
130

SSB – samfunnets fremste faktaleverandør

Offisiell statistikk er nasjonens felles faktagrunnlag og viktig for et levende demokrati. Statistikk gir informasjon om samfunnet, dets sammenhenger og utviklingstrekk.

SSB har hovedansvaret for å utarbeide og spre offisiell statistikk om det norske samfunnet. Vår forskning og våre analyser bidrar til å gi statistikken merverdi. SSB er faglig uavhengig, noe som er avgjørende for tilliten til offisiell statistikk.

Brukerbehovene endres i takt med samfunnsutviklingen, og SSB må produsere den statistikken som er mest nyttig. Våre statistikker og analyser skal være viktige for offentlig og privat planlegging, debatt og forskning, og må derfor speile hovedtrekkene i samfunnsutviklingen. Målet er at all statistikk fra SSB skal være relevant, aktuell, nøyaktig, punktlig, sammenlignbar og tilgjengelig.

Hans Henrik Scheel
administrerende direktør

Folk og levekår

Siden den første folketellingen ble gjennomført i 1769, er statistikk blitt stadig mer omfattende. SSB produserer statistikk og analyser om blant annet:

- befolkning og befolkningsendringer
- livsstil, levekår, boforhold og forbruk
- utdanning
- helsetilstanden
- kultur
- sysselsetting og inntekt
- internasjonale sammenligninger

Ressurs- og miljøstatistikk

Statistikk over miljøet har som mål å beskrive tilstanden nå, endringene som skjer, og konsekvensene av de tiltakene som gjennomføres. Statistisk sentralbyrås statistikk og analyser viser utviklingen i Norge når det gjelder:

- forurensning
- avfallshåndtering
- utslipp til luft, nasjonalt og på regionalt nivå
- bruk av naturressurser
- bærekraftig utvikling
- arealbruk

Økonomisk vekst og miljøet

SSB lager statistikk både over miljøpåvirkninger og over økonomisk statistikk om produksjon og forbruk. Dette gjør det mulig å undersøke om økonomisk vekst medfører økt press på miljøet. Data fra nasjonalregnskapet og miljøstatistikken gir detaljert informasjon om veksten i ulike næringer og utviklingen i ulike typer utslipp fra de samme næringene.

Statistikkene

Økonomisk statistikk og nasjonalregnskapet

Statistisk sentralbyrå lager statistikk over alt som produseres av varer og tjenester i Norge. Statistikken viser hvor i landet produksjonen foregår, antall sysselsatte og andre størrelser som beskriver aktiviteten i alt fra landbruk og industri til tjenesteytende næringer. Den økonomiske statistikken inkluderer blant annet:

- utenrikshandel
- utviklingen i prisene på ulike varer og tjenester
- aksjeselskaper
- forskning og utvikling (FoU)
- boligbygging
- feriereiser
- husholdningenes formue og gjeld
- bankenes innskudd og utlån
- finansielle foretak og verdipapirer
- økonomiske forhold mellom Norge og utlandet

Mesteparten av den økonomiske statistikken utnyttes i nasjonalregnskapet til å gi et samlet bilde av norsk samfunnsøkonomi. Nasjonalregnskapet viser hvordan de ulike delene av økonomien henger sammen, og gir blant annet tall for bruttonasjonalproduktet (BNP), sysselsetting og investeringer i ulike næringer, inntekter og forbruk. Nasjonalregnskapet inneholder mange tidsserier med sammenlignbare tall tilbake til 1970.

Kommunal, fylkeskommunal og statlig virksomhet

Statistisk sentralbyrå publiserer en rekke statistikker på kommune- og fylkesnivå, både om kommunenes virke, befolkningen, miljøet og om økonomi og næringsliv i kommunen.

- KOSTRA (kommune-stat-rapportering) er et informasjonssystem om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Her finnes omfattende tallmateriale om virksomheten i kommunene og fylkeskommunene. Tallene viser prioriteringer, dekningsgrader og produktivitet.
- StatRes (statlig ressursbruk og resultater) er statistikk over hvor ressurser brukes i de forskjellige delene av staten. Denne statistikken inneholder indikatorer for aktivitetene som gjennomføres, og resultater i ulike deler av statlig virksomhet.

- **Statistikkene**

5190
78
22

Forskningsvirksomheten i SSB

SSB er et av de få statistikkbyråene i verden som også har en egen forskningsvirksomhet. Forskningen foregår ofte i samarbeid med universiteter, høyskoler og andre forskningsinstitutter i Norge eller i utlandet.

Forskningen i SSB skal:

- bidra til økt kunnskap om utviklingen av samfunnet, herunder økonomiske virkninger av politiske tiltak
- bidra til bedre kvalitet på statistikken
- utvikle og forvalte analyseverktøy for samfunnsplanlegging
- utvikle prognoser for hvordan norsk og internasjonal økonomi vil utvikle seg i årene framover
- lage framskrivninger for den norske befolkningen, basert på anslag for fruktbarhet, dødelighet og inn- og utvandring

Hovedområdene er:

Offentlig økonomi

Forskningen analyserer økonomiske og demografiske problemstillinger knyttet til skatt, utdanning, befolkningsutvikling, sysselsetting og trygd.

Demografi og levekår

Forskningen omfatter analyser av utviklingen i befolkningens størrelse og sammensetning og endring i levekår.

Energi- og miljøøkonomi

Forskningen kartlegger energimarkeder og indikatorer for bærekraftig utvikling og studerer virkemidler i miljø- og klimapolitikken.

Makroøkonomi

Forskningen søker å fremskaffe og spre kunnskap om hvordan norsk økonomi virker på kort, mellomlang og lang sikt.

● Forskning

0%

Mikroøkonomi

Forskningen undersøker hvordan endringer i offentlig politikk slår ut for personer, husholdninger og bedrifter.

På www.ssb.no/forskning finnes mer informasjon om forskningsresultater og forskningspublikasjoner samt informasjon om forskerne og deres prosjekter.

Statistiske metoder og standarder

Målet med denne forskningen er å gjøre statistikkene mer pålitelige. Hvordan kan metodene vi bruker i datainnsamling og produksjon av statistikk, forbedres?

Statistikkloven

Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå av 16. juni 1989 slår fast at

- SSB har det nasjonale ansvaret for norsk offisiell statistikk
- SSB er faglig en uavhengig institusjon, men underlagt de overordnede retningslinjene og finansielle rammene regjeringen og stortinget til enhver tid setter for virksomheten
- SSB gis adgang til å benytte statlige administrative datasystemer og registre

Statistikkloven pålegger SSB spesielt å

- kartlegge og prioritere behov for offisiell statistikk
- samordne omfattende statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer
- utvikle statistiske metoder og utnytte statistikken til analyse og forskning
- gi opplysninger til statistisk bruk for forskningsformål og offentlig planlegging
- ha hovedansvaret fra norsk side for internasjonalt statistisk samarbeid

Det europeiske statistiske system

SSB er gjennom EØS-avtalen med i ESS – Det europeiske statistiske system, som er et partnerskap mellom Eurostat (EUs statistikkmyndighet) og de nasjonale statistikkbyråene i EU- og EFTA-landene.

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 223/2009 regulerer samarbeidet i ESS og er samtidig forskrift til den norske statistikkloven. De overordnede prinsippene for produksjonen av europeisk statistikk er utdypet gjennom retningslinjer (European Statistics Code of Practice).

• Lover og prinsipper

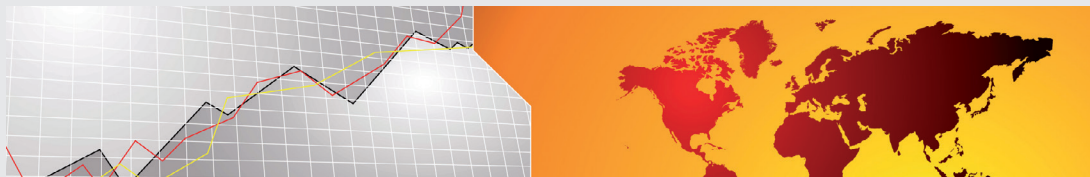
Det internasjonale rammeverket for SSBs statistikkproduksjon

- EUs retningslinjer for europeisk statistikk
- FNs ti grunnleggende prinsipper for offisiell statistikk

Prinsippene innebærer at statistikken skal være upartisk og utarbeidet på et vitenskapelig grunnlag. Ingen skal få tilgang til SSBs statistikk før andre, og alle opplysninger om enkeltpersoner og virksomheter skal behandles fortrolig.

Datasikkerhet

SSB er underlagt personopplysningsloven og Datatilsynets kontroll med hensyn til forsvarlig behandling av personopplysninger. Verken bedrifter eller personer skal oppleve at informasjonen kommer på avveie, og folk skal kunne stole på at opplysningene de gir til SSB, ikke blir brukt til annet enn det som er avtalt på forhånd. SSB følger Datatilsynets sikkerhetskrav til behandling av sensitive personopplysninger, og SSBs personvernombud følger opp at behandlingen av personopplysninger er i samsvar med gjeldende regelverk. Alle ansatte i SSB har taushetsplikt, og brudd på denne er straffbart.

Samarbeid for bedre statistikk

Statistisk sentralbyrå produserer anslagsvis 85 prosent av all norsk offisiell statistikk. Samarbeidet med de øvrige produsentene foregår blant annet i Statistikkrådet, som samordner retningslinjer og kvalitetskrav til offisiell statistikk.

Annet samarbeid for å forbedre statistikken inkluderer

- bilateralt samarbeid mellom SSB og andre norske statistikkprodusenter og registreiere
- internasjonale statistiksamarbeid, særlig det europeiske, men også i FN, IMF og OECD – for å samordne statistikkarbeidet og utarbeide internasjonale standarder for hvordan de ulike statistikkene skal produseres
- jevnlig rapportering av statistiske data om Norge til EU og en rekke andre internasjonale organisasjoner. På denne måten blir norsk statistikk også formidlet gjennom internasjonale databaser og publikasjoner
- Statistisk rådgivning til statistikkbyråer i land med mangelfullt utviklede statistikk-system

Hvordan lager SSB statistikk?

SSB utarbeider statistikk hovedsakelig med utgangspunkt i rådata fra to kilder: statlige administrative registre og spørreundersøkelser. I tillegg hentes stadig mer informasjon direkte ut fra bedrifters og kommuners datasystem.

SSB skal belaste bedrifter og privatpersoner minst mulig når opplysninger hentes. Det viktigste tiltaket for å redusere oppgavebyrden er å bidra til at norske administrative data kan brukes i statistikkproduksjonen. Siden disse registrene bruker personnummer, organisationsnummer eller adresse, kan SSB uten store kostnader stille sammen opplysninger fra disse registrene for å lage statistikk som beskriver sammenhenger i det norske samfunnet.

● Samarbeid og kilder

Tilgang til administrative registre

SSB innhenter opplysninger fra om lag 80 statlige, administrative registre. De sentrale registrene er:

- Det sentrale folkeregisteret i Skattedirektoratet
- Enhetsregisteret i Brønnøysundregistrene
- SSB-Matrikkel, som er et register over grunneiendommer, adresser, bygninger/boliger og digitale eiendomskart i Statens kartverk
- Arbeidsgiver-/arbeidstakerregisteret i NAV

Spørreskjema og intervju

Hvis dataene ikke finnes i et administrativt register, kan informasjonen samles ved at SSB sender skjema til bedrifter eller personer. SSB får data via skjema, fortrinnsvis i elektronisk. I tillegg gjennomføres intervju, enten via telefon eller ved å oppsøke folk hjemme.

Mikrodata og tilrettelegging av data på oppdrag

SSB formidler data om personer og foretak (mikrodata) til forskere ved godkjente forskningsinstitusjoner på betingelse av at hensynet til personvern er ivaretatt. I noen tilfeller kan også offentlige planleggere gis slik tilgang.

En statistikk inneholder mye informasjon som kan sammenstilles på mange ulike måter og med mange detaljer. Det som har størst samfunnmessig interesse, ligger tilgjengelig på nettet og er gratis. Brukerne tilbys dessuten å bestille statistikk som innebærer spesiell tilrettelegging. Det tas betalt for ekstrakostnaden dette medfører.

Kommunikasjon

Ssb.no er hovedkanalen for publisering av SSBs produkter. Ny statistikk og analyse publiseres hver arbeidsdag kl. 10.00. Årlig innebærer dette omlag 1 000 statistikkpubliseringer, 40-50 artikler og 200 publikasjoner. Andre kanaler inkluderer sosiale medier som Twitter og Facebook, samt internasjonale databaser hos blant andre Eurostat og OECD.

Statistikk og forskning fra SSB er fellesgoder som skal gjøres tilgjengelig for alle samtidig. Ingen får resultatene før andre. Alt på ssb.no er gratis, og statistikkene publiseres både på norsk og engelsk.

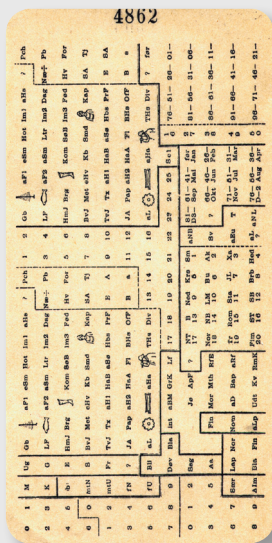
SSB skal veilede brukerne i hvordan statistikken kan tolkes og forstås. SSB har en egen informasjonstjeneste som besvarer rundt 12 000 henvendelser i året om statistikk og analyser, samt en egen svartjeneste for personer som skal rapportere data til SSB. SSB arrangerer også jevnlig statistikkrelaterte kurs for allmenheten.

Historikk

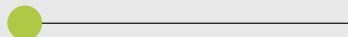
Millioner av tall siden 1876

I 1876 ble Det statistiske Centralbureau opprettet, med i alt 15 funksjonærer. Siden den gang har «Byrået» produsert millioner av tall, tusenvis av analyser og gjennomført utallige tellinger og undersøkelser. Særlig fra 1950-årene har aktiviteten og antall ansatte økt kraftig.

Milepæler for SSB

- 1769 Den første folketelling
- 1797 Et eget statistikkontor i Finansdepartementet
- 1876 Statistisk sentralbyrå etableres som egen institusjon
- 1907 Den første statistikkloven
- 1950 Forskningsavdelingen etableres
- 1953 Bedriftsregisteret opprettes
- 1958 SSB får sin første datamaskin
- 1960 SSB etableres i Kongsvinger
- 1964 Det sentrale personregisteret opprettes, og fødselsnummer innføres
- 1989 Ny statistikklov
- 1993 EØS-avtalen knytter SSB til EUs statistiske system
- 1995 Enhetsregisteret ved Brønnøysund-registrene opprettes, og organisasjonsnummer innføres
- 2001 Folke- og bolig telling og etablering av adresseregister for alle norske boliger
- 2004 Statistikkrådet opprettes
- 2011 Den første helt registerbaserte folketellingen

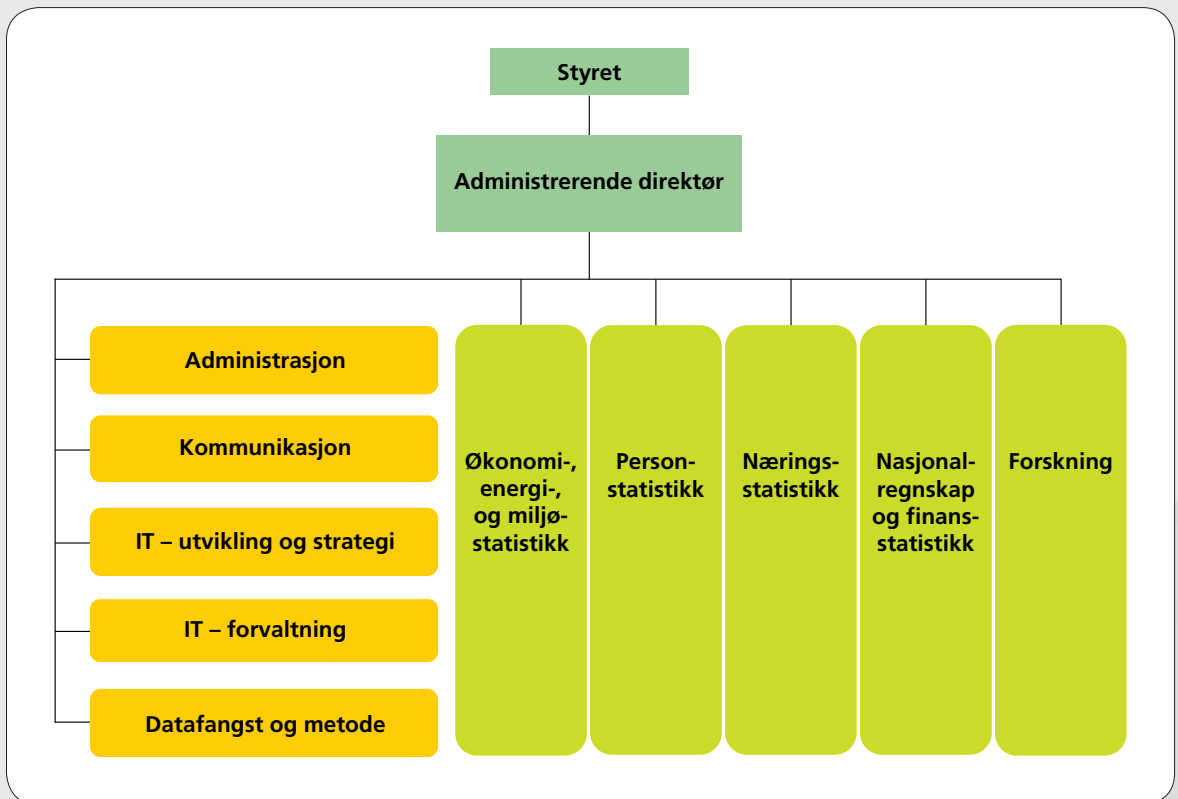
SSBs organisasjon og ledelse

SSB er administrativt underlagt Finansdepartementet og har rundt 900 medarbeidere, fordelt på Kongsvinger og Oslo. I tillegg kommer om lag 200 intervjuere. SSB har et budsjett på drøyt 700 millioner kroner. Av disse kommer rundt 70 prosent direkte fra statsbudsjettet, mens resten er finansiert av oppdragsgivere som for eksempel departementer, andre statsetater og Norges forskningsråd.

SSB ledes av et styre og en administrerende direktør. Styret er oppnevnt av Finansdepartementet og har et ansvar for å føre tilsyn med utviklingen i offisiell statistikk og med SSBs virksomhet. Styret behandler og fastsetter SSBs budsjettforslag, strategi og virksomhetsplan. De skal blant annet påse at mål og resultatkrav følges opp og gjennomføres innenfor rammene av tildelte ressurser.

På ssb.no/omssb ligger oppdatert informasjon om organisasjonen og ledelsen. Her finnes også alle sentrale dokumenter, som for eksempel den overordnede strategien, styrets beretning og årsrapporter. I tillegg finner du oversikt over ledige stillinger, organisasjonskart og adresser/e-postadresser.

Organisasjon

Spørsmål om statistikk kan rettes til SSBs informasjonstjeneste:

<http://www.ssb.no/omssb/tjenester-og-verktoy/informasjonstjenesten>

E-post: informasjon@ssb.no

Telefon: 21 09 46 42

Adresser

Postadresse Oslo: Postboks 8131 Dep, 0033 Oslo

Postadresse Kongsvinger: Postboks 1400 Rasta, 2225 Kongsvinger

Besøksadresse Oslo: Akersveien 26

Besøksadresse Kongsvinger: Oterveien 23

E-post: ssb@ssb.no

Sentralbord: 62 88 50 00

© Statistisk sentralbyrå, 2014

ISBN 978-82-537-8967-5 Trykk
ISBN 978-82-537-8968-2 Web

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway